

Verkiezingen 2019

Politiek Vlaanderen en onderwijs: scherpe stellingen, stevige partijstandpunten

16 stellingen en 1 open vraag: dat bezorgden we aan de Vlaamse politieke partijen uit de Commissie Onderwijs van het Vlaams Parlement. Aan hen om te oordelen of ze akkoord waren of niet en uit te leggen waarom. Het grote COC-verkiezingsdebat lees je hier.

Op 29 september 2018 keurde het Congres van COC op overtuigende wijze 10 nieuwe krachtlijnen met bijhorende actiepunten goed. Die maken duidelijk hoe COC haar rol als vakorganisatie wil opnemen en zetten de koers uit voor de komende vijf jaar. Daarnaast stelde COC binnen het gemeenschappelijk vakbondsfront ook een gezamenlijk memorandum op voor de volgende Vlaamse Regering. Hierover later meer.

Op basis van die krachtlijnen en het memorandum, en met de verkiezingen van 26 mei 2019 in het vooruitzicht, formuleerde COC een aantal stellingen. Die stellingen raken telkens aan kwesties die het onderwijs, en de onderwijsprofessionals in het bijzonder, beroeren: sociaal overleg, de aantrekkelijkheid van het beroep, centrale examens, onderwijsassistenten, inclusief onderwijs, gelijke onderwijskansen, de toelatingsproef in de lerarenopleiding, starters in onderwijs ...

COC nodigde de partijen die zetelen in de Commissie Onderwijs van het Vlaams Parlement (CD&V, Groen, N-VA, Open Vld en sp.a) uit om zich over deze stellingen te buigen en om hun partijstandpunt te geven. We wilden weten of ze akkoord gaan met deze stellingen of niet. Elke partij kreeg ook de kans om haar standpunt kort toe te lichten. Tot slot peilden we naar de beleidsprioriteiten van elke partij voor de komende jaren binnen onderwijs.

Stelling 1: Versterkt sociaal overleg overstijgt het belangenconflict. Naast arbeidsvoorwaarden en -omstandigheden moeten ook inhoudelijke standpunten van onderwijsprofessionals ten aanzien van de vraag 'wat is goed onderwijs?' en 'wat is een goede school/scholengemeenschap?' genegotieerd worden. Zo kan men binnen scholen, bovenscholen en op systeemniveau tot gezamenlijke doelstellingen en gedragen strategieën komen.

CD&V

AKKOORD

De overleg- en onderhandelingscultuur die ook in het onderwijs bestaat op Vlaams en lokaal niveau, staat volgens CD&V in belangrijke mate mee garant voor het succes van ons onderwijs. Zowel voor de regelgeving op Vlaams niveau als voor de professionaliteit van onze leraars en de kwaliteit van onze scholen is ze onmisbaar. Vanuit CD&V zijn overlegorganen, zoals het LOC maar ook de pedagogische raad en schoolraad, dé plaatsen waar lokaal schoolbeleid in samenspraak vorm krijgt.

Op alle niveaus blijven investeren in overleg, zeker ook met de representatieve vakorganisaties, is dus de boodschap. Dat overleg houdt ook in dat de overheid zich samen met de representatieve vakorganisaties, de koepels en het GO! blijft buigen over de context waarbinnen overleg- en onderhandelingsafspraken vorm krijgen. Afspraken over voldoende mogelijkheden voor lokale vakbondsafgevaardigden horen daarbij.

GROEN

AKKOORD

De sociale dialoog tussen werknemers en werkgevers gaat in de toekomst niet alleen over lonen, maar vooral ook over 'slimmer werken' of over hoe het werk op een betere manier kan georganiseerd worden. Sociale partners onderhandelen in de toekomst veel meer over hoe gezonde en uitdagende werkorganisaties kunnen gerealiseerd worden. Ook bij beleidsvoorbereiding is het noodzakelijk om alle stakeholders te betrekken. Het is dan ook logisch dat standpunten van onderwijsprofessionals gehoord worden bij het uittekenen van onderwijsbeleid.

N-VA

AKKOORD

Goed onderwijs staat of valt met inhoudelijk sterke en gedreven leerkrachten: zij zijn de steunpilaar van het onderwijs. Daarom moet er binnen het sociaal overleg ook plaats zijn voor inhoudelijke standpunten.

De scholen moeten, in samenspraak met de leerkrachten, zelf kunnen bekijken hoe ze ambitieus onderwijs zo goed mogelijk georganiseerd krijgen, wat ze moeten aanbieden, op welke wijze, met welke mensen.

De N-VA vindt het belangrijk dat leerkrachten zich erkend voelen en eigenaar zijn van de manier van werken en de inhoud die wordt aangeboden. Bijgevolg vinden we het een terechte vraag van COC dat leerkrachten ook in bovenschoolse en/of adviezen van het net/de koepels worden betrokken.

Open VLD

NIET AKKOORD

Wij staan achter het principe dat sociaal overleg vooral betrekking heeft tot arbeidsvoorwaarden en –omstandigheden, maar op vlak van inhoud primeert het pedagogisch project. Wij hebben ook alle vertrouwen in het autonoom handelen van de schoolbesturen om tot een goed functionerende instelling te komen, ook op mesoniveau. Scholen kunnen zich uiteraard laten adviseren door professionals, wat wij ook aanmoedigen, maar de eindbeslissing ligt bij de onderwijsinstelling zelf.

sp.a

AKKOORD

Onderwijs bouwen we samen. Een sterk sociaal overleg op basis van een duidelijk ambitieniveau, geformuleerd door de Vlaamse Regering, is de beste garantie op goed beleid.

COC

Het COC-congres van 2018 zette resoluut in op een dubbel spoor. We blijven strijden voor de arbeidsvoorwaarden en -omstandigheden van het onderwijspersoneel. Daarbovenop moeten onderwijsprofessionals, meer dan vandaag, mee kunnen beslissen waar keuzes worden gemaakt rond visie, aanbod, organisatie en pedagogisch beleid van de school en scholengemeenschap. Dit gaat verder dan een dialoog over de organisatie van het werk en vraagt een vernieuwde syndicale overlegcultuur.

Stelling 2: Investeren in kleinere groepen per leraar komt de kwaliteit van onderwijs en de aantrekkelijkheid van het lerarenberoep ten goede.

CD&V

AKKOORD

Een werkbare groepsmaat is uiteraard van groot belang om op een goede manier les te kunnen geven; het is voor CD&V van belang dat scholen zelf beslissingen kunnen nemen over de klassamenstelling en dus ook de grootte van de groepen waarmee gewerkt wordt. Dat maakt dat scholen zelf in functie van bijvoorbeeld de leeftijd van de leerlingen, de aard van de leerstof, de ervaring van leraren ... keuzes kunnen maken.

Vandaar dat we in Vlaanderen – zoals blijkt uit internationaal onderzoek – al een lage leerling-leraarratio hebben, een punt dat voor CD&V behouden moet blijven.

GROEN

AKKOORD

Leerkrachten geven aan dat ze het belangrijk vinden om een band op te bouwen met hun leerlingen. Door de grootte van de groepen en de immense werkdruk is dit nu vaak niet mogelijk. Dit is demotiverend voor leerkrachten en een gemiste kans voor heel wat leerlingen, die wel zouden varen bij een betere band met hun leerkracht.

N-VA

AKKOORD

De N-VA is er ook van overtuigd dat een werkbare leerling-leraarratio belangrijk is voor de kwaliteit van het onderwijs en het pedagogisch comfort van leraar en leerling. Voor N-VA is het cruciaal dat de middelen worden aangewend voor de leerlingen op school en in de klas. Daarom pleiten wij voor transparantie in het gebruik van de middelen. Onderwijsmiddelen moeten geïnvesteerd worden in de leerlingen die die middelen genereren.

Kleinere lesgroepen betekent inderdaad meer ruimte voor diversifiëring zonder dat de spreidstand voor de leerkracht onmogelijk wordt. Op die manier wordt het lerarenberoep opnieuw aantrekkelijker.

Open VLD

AKKOORD

Klassen met in verhouding veel leerlingen met verhoogde zorg moeten in omvang beperkt worden. Dat maakt het lesgeven voor de leerkracht beter beheersbaar. Maar zo een maatregel mag niet veralgemeend worden: in sommige studierichtingen hebben juist grote klassen hun meerwaarde om instructie te kunnen geven aan meerdere leerlingen tegelijk, terwijl de oefeningen dan zelf in kleine groepen kunnen gebeuren. Dit impliceert natuurlijk een andere vorm van lesgeven. Al deze

maatregelen dienen steeds bekeken te worden in de context waarbij de leerkracht beter tot de kernopdracht komt, met name het lesgeven. In combinatie met bijvoorbeeld meer ondersteuning en het terugdringen van administratieve taken kan dit het beroep aantrekkelijker maken.

sp.a

AKKOORD

We zorgen voor sterk onderwijs met veel ruimte voor differentiatie. Vandaag staan leerkrachten vaak alleen voor te grote klassen. We zorgen voor minder leerlingen per leerkracht door onder andere in te zetten op co- en teamteaching. Zo maken we de job van leerkracht werkbaarder en zorgen we dat leerkrachten de ruimte hebben om met individuele leerlingen aan de slag te gaan.

COC

COC wil dat de overheid bijkomende middelen voorziet om de groepsgrootte binnen alle onderwijsniveaus te verlagen. Alleen dan kunnen leraren kwaliteitsvol onderwijs voor iedereen blijven bieden, ook binnen gewijzigde maatschappelijke omstandigheden. Inzetten op co- en teamteaching is interessant, maar wijzigt de verhouding van het aantal leerlingen per leraar op de klasvloer niet zolang er geen bijkomende middelen komen op dit niveau.

Stelling 3: De recente loskoppeling tussen eindtermen en de vakken van de basisvorming kan de onderwijskwaliteit in gevaar brengen, zeker waar leraren niet over de nodige inhoudelijke, didactische en pedagogische expertise zullen beschikken om alle leerdoelen binnen nieuwe vakkenclusters te realiseren.

CD&V

NIET AKKOORD

Het kaderdecreet onderwijsdoelen voorziet dat de basisvorming niet meer wordt uitgedrukt in vakken van de basisvorming, maar wel in eindtermen. Dat geeft ruimte aan nieuwe inhouden waarvan uit het maatschappelijk debat gebleken is dat ze noodzakelijk zijn, zoals burgerschap of financiële geletterdheid.

Het betekent anderzijds niet dat deze inhouden niet via een vak of vakkencluster (dat is een groepering van bestaande vakken) gegeven worden. Het is aan de schoolbesturen om deze koppeling te maken. Daarbij moet duidelijk zijn welke leraar of welk lerarenteam er verantwoordelijk is voor de uitwerking en realisatie ervan. Een schoolbestuur moet bij de koppeling van eindtermen aan vakken of vakkenclusters gebruik maken van de vakbenamingen zoals vastgelegd in het vakkenbesluit én rekening houden met de reglementering met betrekking tot de bekwaamheidsbewijzen en de inzetbaarheid van personeel.

GROEN

NIET AKKOORD

Wat nu van belang is, en daar is te weinig aandacht voor, is een degelijk implementatietraject. Er is nood aan voldoende vorming, ondersteuning, middelen en infrastructurele aanpassingen. Het is goed te stellen dat er zal ingezet worden op digitale competenties, maar als daar geen middelen tegenover staan en indien de scholen het moeten doen met de infrastructuur die nu beschikbaar is, wordt dat een onmogelijke opdracht. Het zijn onze leerkrachten die dit mogelijk moeten maken. In theorie is het zeer mooi te stellen dat met deze nieuwe eindtermen meer vrijheid wordt gegeven, dat leerkrachten veel meer zeggenschap krijgen en dat leerkrachten meer betrokkenheid krijgen bij de leerstof die ze zullen moeten geven. Ze moeten er echter de ruimte voor krijgen.

N-VA

AKKOORD

De N-VA vindt dat leerkrachten moeten worden ingezet op basis van de opleiding die ze genoten hebben. We blijven inzetten op vereiste bekwaamheidsbewijzen per vak zodat leerkrachten de inhoud zelf zeer goed beheersen.

Leerlingen beschrijven goede leerkrachten als zij die hun vak kennen, hun vak kunnen brengen en de klas in de hand kunnen houden. We moeten dus inzetten op vakdidactiek, vakkennis en klasmanagement.

Open VLD

NIET AKKOORD

De nieuwe eindtermen zijn zeer ambitieus opgevat, waarbij de basisgeletterdheid de spreekwoordelijke lat is waar iedereen over moet. Deze minimale kwaliteitsgarantie was er nog niet. We geloven ook dat het clusteren van vakken, binnen de algemene vorming van de eerste graad, positieve impact kan hebben op de leerresultaten, en dus ook op de onderwijskwaliteit. Ook daar hebben we alle vertrouwen in het autonoom handelen van de scholen, binnen de kaders van leerplannen en pedagogisch project. Deze loskoppeling kan ervoor zorgen dat leraren meer kunnen samenwerken (bijvoorbeeld een taal- en vakleraar) en bijgevolg creatiever kunnen zijn. Zeker voor onderwijsvormen zoals CLIL is dit een absolute meerwaarde.

sp.a

NIET AKKOORD

Als sp.a geloven wij in de kracht van leerkrachten als sterke, autonome professionals. Met duidelijke en hanteerbare eindtermen bieden we leerkrachten een duidelijk minimaal kwaliteitskader waarmee zij beter dan wie ook weten hoe aan de slag te gaan. Ze worden hierbij actief ondersteund door een coachende inspectie en de pedagogische begeleidingsdiensten. In tegenstelling tot de huidige Vlaamse Regering krijgen leerkrachten van sp.a wel de tijd om de eindtermen naar de klaspraktijk om te zetten.

COC

COC betreurt dat de Vlaamse Regering tijdens de afgelopen legislatuur de koppeling tussen eindtermen en (nieuwe) vakken heeft losgelaten. Scholen die de vakkenstructuur verlaten, zullen meer dan voordien de *vrijheid* nemen om leraren in te zetten voor leerstofonderdelen waarvoor zij niet opgeleid zijn. Het vereist bekwaamheidsbewijs, dat de inzetbaarheid van leraren koppelt aan hun opleiding, en zo hun *vrijheid tot verantwoordelijkheid* versterkt, staat sinds deze legislatuur sterk onder druk. COC beklemtoont het belang van vereiste bekwaamheidsbewijzen en benadrukt dat dit de samenwerking tussen leraren niet in de weg staat. Zij ziet ook mogelijkheden in verkorte, maar kwaliteitsvolle, opleidingstrajecten binnen de lerarenopleiding om bijkomende vereiste bekwaamheidsbewijzen te verwerven.

Stelling 4: De klassenraad moet haar huidige bevoegdheid behouden. Centrale toetsen tasten die bevoegdheid aan.

CD&V

AKKOORD

Leraren die dagdagelijks met de leerling werken, kunnen perfect inschatten of een leerling écht tekorten heeft dan wel of er iets anders aan de hand is. Dat is een erkenning van de professionaliteit van leraren. Een anoniem en kil centraal examen staat ver af van de warme scholen die we als CD&V willen. Wie echt meent dat leraren het verschil maken, maakt hun lesgeven en beoordelen niet afhankelijk van toetsen die van bovenaf worden opgelegd.

CD&V is wél voorstander van peilingsproeven op het einde van de eerste en de tweede graad. Dan kan je nog bijsturen. Peilingsproeven houden scholen een spiegel voor en versterken zo haar kwaliteitsbeleid, maar beslissen over een individuele leerling blijft voor ons steeds iets wat je laat doen door de mensen die het dichtst bij de leerling staan: de leraren in de klassenraad.

GROEN

AKKOORD

Centrale examens leveren meer nadelen op dan voordelen. Je kan niet alles toetsen via centrale examens. Teaching to the test en publieke rankings hebben veel negatieve impact. Toetsen van leerlingen behoort tot de professionaliteit van leraren. Groen treedt de scholierenkoepel bij in hun pleidooi voor meer openheid en transparantie in deliberatiebeslissingen die klassenraden nemen over studievoortgang en over individueel aangepaste curricula voor leerlingen met een leerstoornis.

N-VA

NIET AKKOORD

Als N-VA vinden we niet dat zogenaamde 'centrale toetsen' de bevoegdheid van de klassenraad inperken. Integendeel, het geeft de klassenraad extra informatie waarbij ze nog steeds in alle autonomie beslissingen kan nemen over en advies kan geven aan de leerlingen.

De N-VA is van mening dat we met gevalideerde proeven die leerwinst vaststellen, beter kunnen opvolgen in welke mate leerlingen beschikken over de nodige kennis en vaardigheden.

Het veralgemenen van de huidige peilings- en parallelproeven geven leerkrachten en scholen al een betrouwbaar zicht op welke kennis en vaardigheden hun leerlingen hebben. Met die resultaten kunnen scholen en leerkrachten samen aan de slag om een eventuele achterstand in te halen.

Open VLD

NIET AKKOORD

De klassenraad heeft een unieke positie om de leerwinst van leerlingen in kaart te brengen en om leerlingen doorheen de jaren te evalueren, te begeleiden en op te volgen. Een goed onderbouwd en

breed centraal examen aan het eind van het secundair geeft leerlingen een extra troef om na te gaan wat ze hebben geleerd en waar ze staan. De test is aangepast per studierichting en er moeten voldoende herkansingsmogelijkheden zijn.

sp.a

AKKOORD

De klassenraad moet inderdaad haar taak ten volle kunnen spelen, transparant en in volle vertrouwen in de professionaliteit van het lerarenkorps. Een gestandaardiseerd toetsbeleid kan op schoolniveau evenwel helpen de kwaliteit na te gaan en waar nodig bij te sturen.

COC

COC is niet tegen gestandaardiseerde toetsen, als die bedoeld zijn om scholen te informeren over de mate waarin zij bepaalde leerplandoelstellingen met hun leerlingen bereiken. Scholen moeten dan wel eigenaar blijven van de resultaten op die toetsen. Verder mogen die resultaten hoogstens richtinggevend, nooit bindend, zijn voor studievoortgang of oriëntering van individuele leerlingen. Hierover velt de klassenraad immers een gewogen maar transparant oordeel. Zo niet, ontaarden gestandaardiseerde toetsen in centrale examens die de professionaliteit van leraren en klassenraden ondermijnen én de leerkansen van leerlingen in gevaar brengen.

Stelling 5: Scholen met meer leerlingen uit kansengroepen hebben recht op meer gekleurde omkaderings- en werkingsmiddelen.

CD&V

AKKOORD

Niet elk kind heeft bij de start van zijn onderwijstraject al dezelfde kansen gekregen. Vanuit CD&V vinden we het onze taak om **alle leerlingen dezelfde kansen** te geven op kwaliteitsvol onderwijs, hen hun talenten te laten ontdekken en hun persoonlijkheid verder te vormen. Barrières die dit in de weg staan, moeten weggewerkt worden. We hebben hierbij extra aandacht voor leerlingen uit kansengroepen.

Bij de toekenning en verdeling van werkings- en personeelsmiddelen blijven zowel leerlingenaantal als bepaalde school-en leerlingenkenmerken (SES) dus, zoals vandaag, hun rol spelen.

Tegenover deze verhoogde financiering, mogen anderzijds ook hoge verwachtingen staan naar een aantoonbaar schoolbeleid dat kwetsbare jongeren werkelijk versterkt.

GROEN

AKKOORD

Groen wil de publieke onderwijsinvesteringen verhogen. De stijging van het budget moet gepaard gaan met een meer efficiënte besteding van de middelen. We bepleiten een financiering die verder bijstuurt in functie van ongelijke draagkracht van scholen en van gelijke onderwijskansen van alle leerlingen. Voor scholen met een opeenstapeling van zorgnoden, is er nood aan een gerichte injectie van investeringen in omkadering en werkingsmiddelen.

N-VA

AKKOORD

Scholen met meer leerlingen uit kansengroepen hebben inderdaad meer recht op gekleurde middelen. De N-VA wil er wel over waken dat alle middelen die er nu zijn op de juiste manier worden gebruikt. Het Rekenhof formuleerde reeds bedenkingen over het gebruik van de verkregen middelen door de scholen omdat deze nu in het volledige pakket – ongekleurd – zijn opgenomen. Als N-VA vinden we het belangrijk dat leerkrachten de gekleurde omkaderings- en werkingsmiddelen ook effectief ervaren als ondersteunend op de klasvloer en transparant weten welke middelen beschikbaar zijn.

Open VLD

NIET AKKOORD

Die scholen hebben sowieso meer recht op omkaderings- en werkingsmiddelen, maar die moeten niet gekleurd zijn. Zo hebben de scholen zelf de vrijheid om deze toe te passen. Wij verwachten wel dat deze middelen aangewend worden met deze leerlingen voor ogen en niet wegvloeien naar structuren.

sp.a

AKKOORD

Scholen met een uitdagendere leerlingenpopulatie ontvangen met sp.a in de Vlaamse regering een verhoogde basisfinanciering op basis van leerlingenkenmerken. Vandaag bedraagt dit ongeveer 15%. We verhogen dit percentage de komende jaren stapsgewijs. De besteding en de impact van deze middelen worden structureel in kaart gebracht en goede praktijken worden uitgewisseld.

COC

Bij de toekenning en verdeling van werkings- en personeelsmiddelen moeten SES-kenmerken een rol blijven spelen. Om GOK/SES-middelen¹ doelgericht aan te wenden, is er nood aan transparantie, maar deze middelen mogen niet wegvloeien naar (externe) verantwoording. Deze middelen dienen om drempels op school en in de klas weg te werken, die ervoor zorgen dat bepaalde groepen leerlingen structureel achtergesteld worden (en zo een prestatiekloof creëren). GOK-beleid focust op die drempels (bijvoorbeeld via taalbeleid, kostenbeheersing, huiswerkbeleid, ouderwerking ...) en valt dus niet samen met het zorgbeleid van een school.

¹ GOK: gelijke onderwijskansen, SES: socio-economische status

Stelling 6: Voor sommige leerlingen garandeert het buitengewoon onderwijs, niet als laatste toevluchtsoord maar als specifieke organisatievorm om samen te leren, het recht op leren. Er zijn dan pedagogische gronden om deze leerlingen niet op te nemen in een 'gewone' school of groep en om positief te kiezen voor het buitengewoon onderwijs. Daarom staat de toekomst van het buitengewoon onderwijs niet ter discussie.

CD&V

AKKOORD

Inclusief onderwijs betekent voor CD&V: **gewoon onderwijs als het kan, buitengewoon onderwijs als het moet**. We gaan verder op de ingeslagen weg en ontwikkelen een continuüm van onderwijscontexten waarin leerlingen les kunnen volgen, gaande van volledige inclusie, over hoofdzakelijke inclusie en beperkte inclusie tot een volledig gespecialiseerde omgeving. Zo brengen we het gewoon en het buitengewoon onderwijs dicht bij elkaar, waar mogelijk ook door hun infrastructuur te delen en expertise uit te wisselen. We actualiseren en vereenvoudigen de structuur, de organisatie en het aanbod van het buitengewoon onderwijs, waarbij we kijken naar de zorgwaarde van elk kind. We zorgen ervoor dat de aanwezige expertise maximaal benut wordt en zo dicht mogelijk bij de leefomgeving van het kind wordt ingezet.

GROEN

AKKOORD

Het debat over inclusief onderwijs gaat niet over het opheffen van het buitengewoon onderwijs. Het Vlaams onderwijs is nog steeds één van de meest gesegregeerde onderwijssystemen ten aanzien van kinderen met een beperking. Iedereen is het erover eens dat er nog een flinke weg is af te leggen. We willen volgende legislatuur belangrijke stappen vooruitzetten in de transitie naar inclusief onderwijs. Een beter geplande en gefaseerde doorstroming van de leerlingen van het buitengewoon naar het gewoon onderwijs, zal de onzekerheid wegnemen bij scholen, leerkrachten en ouders. Daarvoor krijgen leerkrachten en leerlingen meer ondersteuning. We verstevigen de rechtsbescherming van leerlingen met een beperking. Ouders zitten mee aan tafel wanneer het gaat over de toekomst van hun kind.

N-VA

AKKOORD

Kinderen met een beperking proberen we, met extra ondersteuning, in het gewoon onderwijs les te laten volgen, maar dat is niet voor iedereen mogelijk. Het buitengewoon onderwijs blijft voor bepaalde kinderen met speciale noden het meeste geschikt om hen de best mogelijke omkadering te bieden om de hoogst mogelijke leerwinst te realiseren. Als N-VA willen we de expertise in het buitengewoon onderwijs ook behouden en vinden we het jammer dat bepaalde diensten de indruk wekken alsof alle kinderen met speciale noden zomaar terecht kunnen in het gewoon onderwijs.

De N-VA wil het M-decreet en de uitvoering ervan bijsturen zodat alle leerlingen maximale leerkansen krijgen hetzij in het gewoon onderwijs voor zij die het, al dan niet met extra zorg, kunnen, hetzij in het buitengewoon onderwijs voor wie het nodig is en dit in belang van leerling, leerkracht én medeleerlingen.

Open VLD

AKKOORD

Scholen in het buitengewoon onderwijs moeten evolueren naar expertisecentra, waarbij de kloof met het gewoon onderwijs gedicht kan worden. Het is perfect mogelijk dat buitengewone en gewone scholen dezelfde campus vormen. In alle gevallen is de stem van de ouders en het advies van het CLB van belang.

sp.a

AKKOORD

Als sp.a zorgen we voor een maximale kennisoverdracht tussen het gewoon en het buitengewoon onderwijs zodat kinderen zich in beide onderwijssystemen maximaal gewaardeerd en gestimuleerd voelen. Het buitengewoon onderwijs staat bij uitstek in voor doorgedreven maatwerk. Voor die leerlingen waar het gewoon onderwijs onvoldoende maatwerk kan bieden, biedt het buitengewoon onderwijs de kans op een warme en zorgzame omgeving waarbinnen de leerling op eigen tempo kan ontwikkelen.

COC

Voor COC is het van belang om de keuze voor buitengewoon onderwijs niet af te doen als een louter negatieve keuze die segregert, maar als een keuze die ook kan steunen op pedagogische gronden. Uiteraard moeten ouders mee aan tafel zitten wanneer de toekomst van hun kind in de weegschaal ligt, maar in die gezamenlijke overweging is voor COC het recht op collectief leren minstens even belangrijk als het recht op inclusie.

Stelling 7: Een verplichte, bindende toelatingsproef voor lerarenopleidingen kan de instroom van sterke leerlingen/studenten verhogen en op termijn de status van het lerarenberoep optillen. Ook zij-instromers moeten leraar zijn en aan dezelfde beginvoorwaarden voldoen.

CD&V

NIET AKKOORD

We zijn geen vragende partij voor een bindende toelatingsproef.

Er is intussen voldoende bewijs dat de verplichte, niet-bindende toelatingsproef doet wat ze moet doen: jongeren die willen kiezen voor het lerarenberoep een spiegel voorhouden en er zo voor zorgen dat ze gemotiveerd starten met een goed zicht op eventuele werkpunten. Een bindende toelatingsproef voor lerarenopleidingen die mogelijke studenten uitsluit, is voor CD&V niet aan de orde.

Ook zij-instromers kunnen instaan voor een sterkere instroom en voor het optillen van de status van het beroep. Hun ervaring elders op de arbeidsmarkt kan bovendien een meerwaarde zijn in de klas. Om zij-instromers in het onderwijs te stimuleren zullen we inzetten op de erkenning en validering van eerder verworven competenties en werken we financiële incentives uit. Al blijft het van belang dat ook zij-instromers de nodige pedagogische bekwaamheid verwerven.

GROEN

NIET AKKOORD

Uit onderzoek van VLHORA blijkt dat het verplicht afleggen van de niet-bindende toelatingsproef voor de lerarenopleiding een waardevol feedbackinstrument is voor de studenten dat hun sterkt in hun verdere studieoriëntering. Bindende proeven gaan echter te ver. We weten dat dit vooral slecht uitdraait voor mensen met een migratieachtergrond of voor scholieren uit lagere sociaaleconomische milieus. Wij pleiten voor een studiekompas in het vijfde middelbaar dat leerlingen positief oriënteert. Oriënteringsproeven kunnen kostbare, indicatieve informatie verschaffen. Zorg voor het ijkken van interesses en competenties van alle scholieren, in combinatie met een opleidingsgebonden benadering.

N-VA

AKKOORD

De N-VA is verheugd dat de eerste onderzoeken aantonen dat de invoering van de verplichte, niet-bindende toelatingsproeven zijn vruchten afwerpt en dit niet enkel als oriënteringsinstrument, maar ook als remediëringinstrument. Bovendien blijkt dat deze proeven de democratisering van het hoger onderwijs niet in gevaar brengen. De N-VA wil deze proeven in de volgende jaren uitrollen voor het hele hoger onderwijs. In overleg met de hoger onderwijsinstellingen willen we bekijken voor welke opleidingen het aangewezen is om die toelatingsproeven ook bindend te maken.

Studenten die gemotiveerd zijn om leraar te worden, maar een stevige basiskennis missen, worden bijgewerkt in een bijkomend, voorafgaand jaar.

Zij-instromers kunnen een waardevolle aanvulling betekenen voor het onderwijs. Uiteraard moeten zij over de nodige competenties beschikken.

Open VLD

AKKOORD

Het doel van deze toelatingsproef is inderdaad om de kwaliteit van de instroom te verhogen, wat effectief mogelijk is wanneer studenten en hogescholen de aandachtspunten uit de resultaten ter harte nemen. Onze partij ziet deze proef wel als een niet-bindende oriëntatieproef.

Zij-instromers zijn een aanwinst voor het onderwijs, maar de onderwijsregelgeving, bijvoorbeeld op het vlak van het statuut, is nog te rigide.

sp.a

NIET AKKOORD

Een verplichte bindende toelatingsproef voor eender welke opleiding heeft een te groot ontradend effect zonder duidelijk zicht te hebben op de validiteit van de resultaten. sp.a gelooft in een ander model waarbij we in het secundair onderwijs op een positieve manier jongeren voorbereiden op de keuze voor een job in het onderwijs. Met een 'Talent for Teaching'-programma bereiden we jongeren in het secundair onderwijs die talent en interesse tonen voor een pedagogische opdracht voor op de lerarenopleiding. Zij-instromers brengen we met flexibele trajecten de noodzakelijke competenties bij.

COC

Een verregaande transformatie van het hoger onderwijslandschap (o.a. flexibilisering, outputfinanciering ...) heeft ervoor gezorgd dat de instroom van sterke studentprofielen in lerarenopleidingen afnam en zette het peil van de uitstroom onder druk. Gezien de maatschappelijke sleutelrol die leraren opnemen en om de status van het lerarenberoep te versterken, wil COC deze ontwikkeling keren. We volgen de resultaten van de huidige, niet-bindende toelatingsproef op en bekijken of het peil van de uitstroom daardoor verbetert, dan wel een bijsturing of verfijning van dit instrument nodig is.

Stelling 8: In het licht van het dreigend lerarentekort en mogelijke oplossingen hiervoor, vormt de invoering van onderwijsassistenten een reëel gevaar voor de kwaliteit van het onderwijs.

CD&V

AKKOORD

We hebben deze legislatuur de lerarenopleidingen hervormd om ervoor te zorgen dat er ook morgen sterke, pedagogisch goed geschoolde leraren voor onze klassen staan. De prioriteit ligt voor CD&V dan ook in eerste instantie daar. Momenteel is het begrip onderwijsassistent niet uitgewerkt. Of onderwijsassistenten een bedreiging zouden vormen, is dan ook moeilijk te beoordelen en zou wellicht afhangen van de precieze invulling. Maar voor CD&V is de invoering, zoals gezegd, helemaal niet prioritair.

GROEN

NIET AKKOORD

Groen wil de mogelijkheid van onderwijsassistenten met een graduaatsdiploma onderzoeken. Het is een voorstel dat aan reële verzuchtingen van leraars kan tegemoetkomen. We hebben nood aan meer handen in de klas en het kan ook voor meer diversiteit in de leraarskamer zorgen. Deze piste is maar een klein onderdeel van een veel ruimere aanpak om het nijpende lerarentekort aan te pakken. We willen in de eerste plaats inzetten op werkbaar werk en een herwaardering van het lerarenberoep. Dit door middel van een haalbaar takenpakket, meer doorgroeimogelijkheden en meer begeleiding op maat. En een erkenning van de anciënniteit van zij-instromers. Al deze aspecten moeten verankerd worden in een stevig loopbaanpact.

N-VA

AKKOORD

Het tekort aan leraren moet niet worden opgevangen door onderwijsassistenten, maar wel via de uitbouw van een aantrekkelijke lerarenloopbaan met onder andere een gepaste omkadering, het ontnemen van administratieve lasten en extra uren kinderverzorging in de instapklasjes.

In Nederland zien we een devaluatie van het lerarenberoep omdat deze assistenten in de praktijk vaak zonder begeleiding voor de klas staan. Het hoeft geen betoog dat dit de kwaliteit van het onderwijs niet ten goede komt.

Voor de N-VA is het belangrijk dat de middelen die bedoeld zijn voor onderwijs ook effectief worden gebruikt in de klas.

Open VLD

AKKOORD

Onderwijsassistenten pakken de symptomen aan, niet de oorzaken van het lerarentekort. Wij pleiten voor gegarandeerde kwaliteit, wat ook de opdracht is van de lerarenopleidingen, en waarbij lesgevers een pedagogisch bekwaamheidsbewijs kunnen voorleggen.

We zijn het er wel over eens dat de werkdruk op leerkrachten moet verminderen, onder meer door scholen te laten inzetten op planlastvermindering en alternatieve vormen van lesgeven zoals co-teaching.

sp.a

AKKOORD

Een leerkracht is een geschoolde professional. Het beroep devalueren zal het lerarentekort niet oplossen. Wel is het vooral in het kleuter- en basisonderwijs belangrijk om meer handen in de klas te hebben via betere omkadering en werkingsmiddelen, onder andere ook met kinderverzorgsters.

COC

COC wil dat de toekomstige Vlaamse Regering inzet op het verhogen van de aantrekkelijkheid en van de maatschappelijke status van het lerarenberoep. De positie van leraren, die als autonome professionals hun kerntaak ter harte nemen en actief mee gestalte geven aan de scholen van de toekomst, moet worden versterkt. In dat licht zou de invoering van onderwijsassistenten geen goede zaak zijn en was de hervorming van de lerarenopleiding een gemiste kans.

Stelling 9: Onderwijs is een publiek goed en verschilt fundamenteel van andere publieke en private leertrajecten. De overheid moet dat onderscheid, via het regelgevend kader, scherpstellen opdat onderwijs zichzelf niet als product moet verkopen. De inhoud, noch de organisatie ervan mogen in handen liggen van private actoren. Recente ontwikkelingen en voorstellen (transitie 2050, OESO Skills Strategy Flanders, Geïntegreerd Kwaliteitskader, School of the Future (Agoria)...) ondergraven die eigen finaliteit van onderwijs.

CD&V

AKKOORD

Voor CD&V is het belangrijk dat zoveel mogelijk mensen een kwalificatie behalen en dat de competenties die mensen verworven hebben, zichtbaar kunnen worden gemaakt.

Zeker in het leerplichtonderwijs gaat onderwijs veel breder dan het beroepsgerichte alleen en wordt ook een stevige, algemene vorming geboden.

Voor volwassenen gaat het aanbod aan opleidingen vandaag veel verder en is er ook vanuit andere publieke actoren (VDAB, Syntra) en private actoren (bijvoorbeeld op het vlak van technische opleidingen) een aanbod. De competenties die via deze wegen verworven worden, zijn ook waardevol. Vandaar dat we ze vanuit CD&V graag zichtbaar maken en de mogelijk bieden ze te valoriseren.

Een sterk volwassenenonderwijs – dat naast beroepskwalificaties ook onderwijskwalificaties kan uitreiken – is hierbij een sterke partner, niet enkel voor het volgen van een opleiding, maar ook voor de erkenning en attestering van verworven competenties.

CD&V blijft zich zo engageren om zoveel als mogelijk leerlingen en cursisten tot een onderwijskwalificatie te brengen.

GROEN

AKKOORD

Groen bepleit een sterk, door de overheid gefinancierd of gesubsidieerd onderwijs. De Vlaamse overheid moet er garant voor staan dat er voldoende middelen zijn om de opdracht van onderwijs zonder inmenging van de privésector waar te maken. Niet-commerciële kruisbestuivingen tussen onderwijs en bedrijfsleven kunnen uiteraard wel zinvol zijn en moeten zelfs worden aangemoedigd.

N-VA

AKKOORD

De enige grondstof die we hebben, is kennis. Daarbij moeten we alle talenten maximaal ontwikkelen. Daarom wil de N-VA werk maken van sterk, ambitieus onderwijs. Er zijn momenteel vele sterke actoren zoals de huidige vzw's die onderwijs inrichten waarvan we hopen en ook aansturen dat ze de kaart van ambitieus onderwijs blijven trekken en dat willen we bestendigen.

Open VLD

NIET AKKOORD

De huidige regelgeving, wat betreft de voorwaarden tot erkenning en subsidiëring, het toepassen van eindtermen, het toezicht door de Vlaamse Onderwijsinspectie en de samenwerking van scholen met CLB's staat geenszins ter discussie.

Wel moet er veel meer samenwerking zijn tussen onderwijsinstellingen en private partners, zoals kmo's en bedrijven. Als we volop willen inzetten op duaal leren, dan is het logisch dat de private sector een veel grotere rol speelt in ons onderwijs.

sp.a

AKKOORD

Onderwijs is dé publieke gemeenschapsvoorziening bij uitstek, toenemende commercialisering in onderwijs is uit den boze. De overheid reguleert, financiert en controleert de kwaliteit van onderwijs. Door voldoende investeringen en de vrijheid voor onderwijsverstrekkers tot het ontwikkelen van een onderwijsmodel dat aansluit bij de noden van vandaag, binnen de publieke financieringskader en met alle kwaliteitseisen die daarmee samenhangen, gaan we de privatisering actief tegen.

COC

De publieke opdracht van (voornamelijk) het volwassenenonderwijs kwam de afgelopen legislatuur sterk onder druk te staan. Die opdracht steunt volgens COC op de onlosmakelijke verstrengeling van zijn kwalificerende, maatschappelijke en persoonsvormende rol. Het volwassenenonderwijs kan die opdracht niet waarmaken als het voortdurend wordt herleid tot zijn kwalificatiefunctie en als de overheid de concurrentie met (beroeps-)kwalificerende leertrajecten buiten onderwijs actief organiseert. COC wil een beleidskader dat de publieke opdracht van het volwassenenonderwijs ondersteunt en verzet zich tegen het voorstel om alle opleidingsinitiatieven voor volwassenen, binnen en buiten onderwijs, onder te brengen in een apart Agentschap Levenslang Leren buiten het beleidsdomein onderwijs.

Stelling 10: De kernopdracht van leraren bestaat in het aanbieden van kansrijk onderwijs en de collegiale uitbouw van een goede school. Praktijken zoals lesgeven, voorbereiden, delibereren, overleg, vergaderen en professionalisering maken daar deel van uit. Het tijdsbestedingsonderzoek (TBO) laat zien dat er onvoldoende tijd is om die kernopdracht waar te maken. Een begrenzing van de opdracht, met behoud van opdrachtnoemers, én een reductie van taken die de kernopdracht van leraren overstijgen, dringen zich op.

CD&V

AKKOORD

Op basis van de resultaten van het TBO wil CD&V verder werken aan een duidelijke afbakening van de kernopdracht. Ook voor ons is de leraar meer dan een aanbieder van lesinhoud. Vanuit zijn verantwoordelijkheid in de pedagogische relatie begeleidt de leraar het gehele vormingsproces van de leerling: niet enkel de kwalificatie, maar ook de socialisatie en de persoonsvorming. Een verschraving van de opdracht is niet wenselijk. De in de stelling aangehaalde elementen zoals naast het lesgeven ook het voorbereiden, delibereren, overleggen, vergaderen en professionalisering maken deel uit van de kernopdracht. De verdere debatten over de verfijning van de kernopdracht zullen we baseren op de resultaten van het tijdsbestedingsonderzoek.

GROEN

NIET AKKOORD

We maken het volledige takenpakket van de leerkracht zichtbaar door de lesopdracht te vervangen door een schoolopdracht. Steeds meer scholen schakelen immers over op het projectmatig werken en geven les in modules en workshops, niet langer in lessen van vijftig minuten. Dat de lerarenloopbaan daaraan aangepast wordt, is evident. We definiëren de schoolopdracht in termen van gedifferentieerde taken, en dus niet alleen lesopdracht.

N-VA

AKKOORD

Leerkrachten kiezen voor het lerarenberoep omdat ze willen lesgeven. Bijgevolg moeten we er inderdaad over waken dat lesgeven en wat ermee samenhangt kernopdracht is en blijft. We stellen vast dat leerkrachten nog steeds te kampen krijgen met planlast, voornamelijk opgelegd door de scholen, koepels of andere (tussen)structuren. Een transparante communicatie over welke documenten vanuit de overheid verplicht zijn, kan duidelijkheid scheppen over wat moet en wat niet. De voorbije legislatuur ijverde N-VA overigens al hard voor planlastvermindering opgelegd door de overheid, met succes. Zo werd het gebruik van het elektronisch platform Discimus verbeterd.

Open VLD

AKKOORD

Wij zijn voorstander van het invoeren van een schoolopdracht. In samenspraak met het schoolbestuur en directie kunnen leerkrachten ten volle doen wat ze graag doen en waarvoor ze zijn opgeleid: lesgeven. Anderen zullen meer zorgtaken op zich willen nemen, of zich willen profileren als

ondersteuner op vlak van beleid en klasmanagement. We zijn ook voorstander van het continu professionaliseren van onderwijspersoneel, door structureel in te zetten op na- en bijscholing, waardoor specialisaties mogelijk zijn. Tegelijk kijken we ook naar de schoolbesturen zelf om samen te werken en een modern HR-beleid te voeren waardoor leerkrachten van zoveel mogelijk planlast worden gevrijwaard.

sp.a

AKKOORD

sp.a versterkt de aantrekkelijkheid van het beroep door een competitieve en verhoogde verloning, drastische planlastverlaging en door het uitwerken van een modern loopbaanmodel met een duidelijk omschreven schoolopdracht.

COC

COC ziet geen heil in het omschakelen naar een schoolopdracht. De opdrachtinflatie, die we al kennen in het hoger onderwijs, loert hier om de hoek. Het tijdsbestedingsonderzoek laat zien dat bepaalde taken die leraren vandaag opnemen, afgebouwd kunnen worden (planlast, administratie). Andere taken moeten gevalideerd worden (bijvoorbeeld klassenraad en klassendirectie) of behoren niet tot de kernopdracht van leraren (bijvoorbeeld toezicht en wachturen), maar kunnen niet afgebouwd worden. Hiervoor moeten extra middelen uitgetrokken worden.

Stelling 11: De vaste benoeming van onderwijsprofessionals vormt een bescherming tegen de inmenging van ouders, marktactoren, politieke of religieuze besturen ... in de inhoud en/of de organisatie van onderwijs. Opdat onderwijs een publiek goed kan blijven, mag ze niet ter discussie staan.

CD&V

AKKOORD

Onderwijs is zo sterk als zijn leerkrachten. Om pedagogische ambities na te streven en te bereiken, om jongeren optimale kansen te geven om zich te ontwikkelen, is en blijft een stabiel team van leraressen/leraren een cruciale voorwaarde. Om nieuwe en sterke leraren aan te trekken en te behouden, moeten we het lerarenberoep dan ook aantrekkelijk houden. De statutaire vaste benoeming vormt daar voor CD&V één element van. Deze vaste benoeming moet uiteraard gepaard gaan met een eenvoudig en correct toe te passen feedback- en evaluatiesysteem.

Andere elementen om de aantrekkelijkheid te bevorderen, zijn voor CD&V een goede aanvangsbegeleiding en ondersteuning voor jonge leerkrachten, de goede werking van lerarenplatforms of door het samen leren van leerkrachten meer mogelijk te maken.

GROEN

NIET AKKOORD

Alle leerkrachten hebben recht op werkzekerheid, (aanvangs)begeleiding en doorgroeimogelijkheden. 28% van de leerkrachten is vandaag niet vastbenoemd. Zij ondervinden veel nadelen van de voorrangregels en de draagwijdte van de statutaire vaste benoeming. De huidige regeling legt eveneens een te sterke rem op mobiliteit en variatie in de loopbaan. Binnen de rechtspositie kan stapsgewijs een evolutie ingezet worden naar een gelijkschakeling van statuten en contracten. Alle aspecten die raken aan het lerarenberoep moeten verankerd worden in een stevig loopbaanpact.

N-VA

AKKOORD

Een hoge werkzekerheid heeft een positief effect op het welbevinden en de vrijheid van leerkrachten. Het beperkt ook de uitstroom van leerkrachten, zodat we voldoende leerkrachten in de klas houden. Wel moeten we een aantal ongewilde effecten van de vaste benoeming durven aankaarten. Onder andere een grondige doorlichting van de efficiëntie en doelmatigheid van functionerings- en evaluatieprocedures van leerkrachten en directies dringt zich op. Personeelsleden die ambitieus onderwijs ondanks begeleiding niet waar kunnen maken, krijgen de kans om geheroriënteerd te worden naar een andere job. Daarnaast versterken we het stelsel van contractuelen, onder andere door de aanbidding van een tweede pijler.

Open VLD

NIET AKKOORD

Het antwoord op deze vraag is altijd genuanceerd. De vaste benoeming geeft natuurlijk werkzekerheid, maar Open Vld is wel van mening dat de vaste benoeming een rem zet op de

loopbaanmogelijkheden van startende leerkrachten. Wij willen het debat dus voeren en op zoek gaan naar een statuut dat eenvoudig, duurzaam en flexibel is. Het is voor ons van belang dat het onderwijs een stabiele maar ook een boeiende sector is, waar inspanningen beloond worden met meer dan een statuut en waar specialisatie en promotie mogelijk zijn. Dan zullen meer mensen – zowel jongeren als zij-instromers – kiezen voor een job in het onderwijs.

sp.a

AKKOORD

Een aantrekkelijk loopbaan is een loopbaan die zekerheid biedt. Met een sterk statuut, in combinatie met een versterkt HR-beleid op school, bieden we huidige en toekomstige leerkrachten die zekerheid.

COC

Onderwijsprofessionals vervullen een publieke opdracht. Ze dienen een algemeen belang. Om die opdracht waar te maken, mogen ze niet de speelbal worden van politici, bestuurders of andere actoren die hun particuliere belangen willen doordrukken. Daarom vraagt COC aan de overheid om het onderscheid tussen publieke en private functies statutair scherp te blijven stellen, onder andere via de vaste benoeming. Verder zorgt de vaste benoeming voor stabiele teams waarbinnen leraren een langeretermijnengagement en gedeelde verantwoordelijkheid voor een schoolproject willen opnemen. Er is geen reden om te geloven dat starters gebaat zouden zijn bij het afschaffen van de vaste benoeming. Integendeel, versneld benoemen zou meer starters in onderwijs kunnen houden.

Stelling 12: Een gedeeltelijke vrijstelling van lesopdracht met behoud van loon zou meer startende leraren aan boord houden en opent perspectieven om het einde van de loopbaan haalbaar te maken. De overheid moet hier extra middelen voor uittrekken.

CD&V

AKKOORD

In het organiseren van werkbaar werk is de CD&V voorstander van een breed instrumentarium. Concreet kan dat gaan over coachingsopdrachten, mentorschap, co-teachingsmogelijkheden, coördinatieopdrachten... Dat reikt dus verder dan gedeeltelijke vrijstelling van lesopdracht. CD&V ziet onderwijs als teamwerk, een 'groepspraktijk'. Het is aan het schoolbestuur om binnen de beschikbare middelen, in samenspraak met het schoolteam het brede instrumentarium toe te passen op de eigen behoeften van het schoolteam en de individuele leraar.

Zoals hierboven aangegeven, moet de hervorming van de opdracht rekening houden met de conclusies van het TBO.

GROEN

AKKOORD

We willen de beginnende leraar voldoende ervaring en expertise laten opdoen. De focus ligt daarbij in eerste instantie op het omzetten van die opleiding naar de klaspraktijk, maar ook de aanpassing aan de school- en organisatiecultuur. Groen pleit voor het recht op aanvangsbegeleiding, zodat hij de mogelijkheid krijgt om zijn competenties verder te ontwikkelen op de werkvloer maar ook de nodige ruimte heeft om – indien nodig – bijkomende gerichte opleidingen te volgen. Dit kan wanneer de beginnende leraar wordt gecoacht, wordt aangestuurd en waar nodig wordt bijgestuurd. Dit is de taak en verantwoordelijkheid van de werkgever, eventueel in samenwerking met de lerarenopleiding, de pedagogische begeleidingsdienst die de school ondersteunt en andere instanties.

N-VA

NIET AKKOORD

Leerkrachten kiezen ervoor om les te geven. Het lijkt ons dus niet wijs om in die lesopdrachten te snijden. Wel denken we dat we beginnende leerkrachten moeten vrijstellen van allerlei administratieve opdrachten zodat ze zich op hun kernopdracht kunnen focussen.

De N-VA betwijfelt of een beginnende leerkracht erbij gebaat is om minder lesopdracht te krijgen. Het lijkt ons beter om ervoor te zorgen - via onder meer een kwaliteitsvolle instroom en dito opleiding - dat de beginnende leerkracht over een sterke vakkennis en vakdidactiek beschikt en zich kan focussen op klasmanagement. Voor de N-VA is het belangrijk dat de beginnende leerkracht daarin wordt ondersteund door mensen met de nodige leservaring en de overtuiging om jongere leerkrachten bij te staan. De effectieve begeleiding van de leerkrachten in de klas en op de school draagt de voorkeur van de N-VA weg.

Open VLD

NIET AKKOORD

Een gedeeltelijke vrijstelling van lesopdracht zou weinig impact hebben op de uitval van startende leerkrachten binnen de vijf jaar. Wel moeten er meer maatregelen getroffen worden om de praktijkkloof op te vangen, die zich kan manifesteren wanneer pas afgestudeerde leerkrachten hun eerste stappen op school zetten. Ook hier willen we schoolbesturen en directies aanmoedigen om starters zo goed als mogelijk te begeleiden.

sp.a

AKKOORD

Startende leerkrachten bieden we werkzekerheid door een startersbaan van vier jaar waarbinnen er voldoende ruimte is voor training on the job, lesvoorbereiding en feedback. De aanvangsbegeleiding van de startende leerkrachten wordt onder meer opgenomen door ervaren leerkrachten.

COC

COC verdedigt dit voorstel, maar sluit mogelijke alternatieven die het werk voor starters haalbaar en boeiend houden niet uit. Zo zou men ervoor kunnen zorgen dat starters minder 'restopdrachten' krijgen of dat ze een haalbare opdracht met parallelvakken kunnen opnemen. Maar de werkdruk mag hierdoor niet verschuiven naar meer ervaren personeelsleden die, zoals het tijdsbestedingsonderzoek blootlegt, vandaag ook al een te zware opdracht hebben. Daarom is er nood aan extra middelen en de afbouw van bepaalde taken die niet tot de kernopdracht behoren.

Stelling 13: Ondersteuners, op de brug tussen gewoon en buitengewoon onderwijs, vervullen een kernopdracht in de uitrol van het M-decreet. Een gedragen visie op de specifieke rol en positie van deze personeelsleden én een eigen statuut dat daarop gebaseerd is, zal hun arbeidsvoorwaarden en -omstandigheden verbeteren.

CD&V

AKKOORD

Voor de personeelsleden die in de overgangperiode in het ondersteuningsmodel – en voorheen in ION/GON/(pre)Waarborg – zijn aangesteld (tijdelijk, of via TAO) worden via een concordantiemechanisme de rechten geregeld met het oog op toegang tot de statutaire rechten (TADD en vaste benoeming).

CD&V is voorstander om de ondersteuning nog dichter bij het gewoon onderwijs te brengen.

GROEN

AKKOORD

Hoeft geen verdere toelichting

N-VA

AKKOORD

De N-VA erkent dat ondersteuners een zeer belangrijke brugfunctie hebben tussen het gewoon en het buitengewoon onderwijs. Ze vervullen met andere woorden een belangrijke opdracht binnen de uitrol van het M-decreet.

Op basis van de evaluatie van het M-decreet kan er verder gewerkt worden aan een gedragen visie op de specifieke rol en positie van deze personeelsleden. De link van deze personeelsleden met het buitengewoon onderwijs blijft belangrijk. Cruciaal is dat deze ondersteuners in de klas aan de slag gaan en de juiste expertise bezitten.

Net als voor alle andere personeelsleden blijven de arbeidsvoorwaarden en de werkomstandigheden zeer belangrijk.

Open VLD

NIET AKKOORD

Ondersteuners vervullen inderdaad een kernopdracht in de uitrol van het M-decreet. Eerder dan een bijkomend statuut te creëren, zien wij hun rol in een ruimere visie op het leraarschap, dat meer is dan lesgeven alleen. We willen af van de vlakke loopbaan en flexibiliteit creëren. Rol, positie en statuut van onderwijspersoneel moet daarom in het geheel bekeken worden, met uiteraard aandacht voor specifieke situaties.

sp.a

AKKOORD

We stimuleren een sterk zorgbeleid in elke school waarbij de leerling centraal staat. We omkaderen leerlingen en leerkrachten beter door voldoende gekwalificeerd zorgpersoneel op school. We versterken de CLB's door meer expertise en personeel, zodat zij het stijgende aantal zorgvragen opnieuw kunnen beantwoorden. We bouwen de zorgondersteuning voor scholen regionaal en netoverschrijdend uit.

COC

Het statuut van de ondersteuner moet ondersteuners in staat stellen hun rol in het inclusief verhaal autonoom uit te schrijven. Op dit moment is de ondersteuner te vaak een speelbal van een structuur (het ondersteuningsnetwerk) waarin hij of zij niet weet waar welke rechten gelden. Bijvoorbeeld het recht op inspraak in opdrachten en jobinhoud, recht op onkostenvergoeding, recht op benoeming en erkenning van expertise. De ondersteuner valt terug op bestaande statuten, maar vervult binnen het onderwijs een specifieke opdracht. Om die specificiteit te borgen, is een eigen statuut nodig.

Stelling 14: Onderwijs heeft geen nood aan prestatiegerichte verloning.

CD&V

AKKOORD

Onderwijs is steeds meer een teamgebeuren, waargemaakt door het hele schoolteam. Een verloning kan dan ook niet verglijden naar een individualistisch gedifferentieerde verloning die via evaluatie te strikt met 'prestatie' wordt gerelateerd. Kwelijke aspecten van subjectiviteit, die noch de collegialiteit noch de teamgeest bevorderen, moeten worden vermeden.

GROEN

AKKOORD

'Akkoord, maar' sluit beter aan bij onze visie. We willen leerkrachten die zich verdeskundigen/professionaliseren financieel waarderen. Professionalisering is en wordt meer dan ooit de evidentie. Dit kan binnen de functie van leraar zelf, maar kan ook in de richting van andere onderwijsfuncties of –opdrachten gaan. De overheid stelt de generieke competenties voor de leraar op (of een of meer profielen). Elk (school)bestuur krijgt een contingent middelen ter beschikking voor de aanstelling van leerkrachten met bijzondere expertise. Dat kan na een selectieprocedure en op basis van een competentieprofiel.

N-VA

AKKOORD

Op dit moment zijn er binnen onderwijs andere noden in het kader van het aantrekken en behoud van gemotiveerde leerkrachten. Als N-VA willen we wel nadenken over de manier waarop we leerkrachten die zich echt bovengemiddeld inzetten voor de school – en iedereen kent zulke leerkrachten – ook kunnen waarderen voor hun inzet.

Daarnaast ijveren we als N-VA voor degelijke evaluatie- en functioneringsmomenten.

Open VLD

NIET AKKOORD

Leerkrachten die zich specialiseren via na- of bijscholing in een specifiek domein, of die collega's systematisch bijstaan in klasmanagement, moeten daarvoor incentives ontvangen.

sp.a

AKKOORD

Onderwijs heeft nood aan een competitieve verloning. Daar zorgen we voor.

COC

Bekwaam en gemotiveerd personeel aantrekken en behouden, vraagt een doordacht loonbeleid. COC verzet zich tegen het meten van de individuele of collectieve prestaties van personeelsleden op basis van gerealiseerde leerwinst bij leerlingen en andere vormen van prestatiegerichte verloning. Die gaan regelrecht in tegen onderzoek dat de perverse gevolgen hiervan in kaart brengt. Prestatiegerichte verloning werkt niet voor complex werk waar professionele autonomie en duurzame samenwerking van belang zijn.

Stelling 15: De verloning in onderwijs bestaat uit een ondeelbaar geheel van wedde, vaste benoeming, verlofregeling en pensioen. Elke federale ingreep met negatieve gevolgen op het pensioen, zowel op de datum als op het bedrag, moet op Vlaams niveau gecompenseerd worden.

CD&V

NIET AKKOORD

Om voldoende leerkrachten aan te werven én aan boord te houden, werken we verder aan de aantrekkelijkheid van het beroep. Daartoe nemen we verschillende maatregelen, waaronder het behoud van de vaste benoeming en het bieden van voldoende zekerheid inzake verloning, pensioen en verlofregeling. Als partij hebben wij daarop een coherente visie, maar we vinden ook dat elk beleidsniveau zijn verantwoordelijkheid moet nemen om deze nodige zekerheid te bieden binnen het financieel kader zoals vastgelegd in de financieringswet.

GROEN

AKKOORD

Zoals andere werknemers moeten leerkrachten voor ons een fatsoenlijk loon en na hun loopbaan een goed pensioen krijgen. Wat de loopbaanlengte betreft, mag iedereen wat ons betreft met pensioen na 42 loopbaan jaren, ongeacht de leeftijd. Voor wie in het onderwijs in een zware functie werkt (bijvoorbeeld – maar niet uitsluitend – kleuteronderwijs), tellen deze loopbaan jaren voor meer mee. Na een zware loopbaan, kan je daardoor sneller met pensioen. Dit is een faire regeling, die wat ons betreft los staat van de wedde op Vlaams niveau.

N-VA

AKKOORD

De N-VA stemt in met het feit dat verloning uit meer bestaat dan alleen maar wedde.

We betreuren wel dat, wat onderwijs betreft, de pensioenen nog steeds federale materie zijn en de rest van het personeelsbeleid een Vlaamse bevoegdheid is en blijft. Als N-VA zijn we vragende partij voor homogene bevoegdheidspakketten waardoor bovenstaande problemen zouden worden opgelost.

De N-VA wil de pensioenen ook op termijn betaalbaar houden en de laagste pensioenen optrekken, bijgevolg zal iedereen ook effectief langer moeten werken. Daarbij is het wel belangrijk dat we blijven ijveren voor ‘werkbaar werk’.

Voor contractuele personeelsleden dient er effectief voorzien te worden in een substantiële tweede pensioenpijler.

Open VLD

NIET AKKOORD

Pensioenen zijn federale materie. Beslissingen die op dat niveau genomen worden, kunnen gevolgen hebben op Vlaanderen. Binnen het kader van het samenwerkingsfederalisme rekenen we op de onderhandelingen tussen de verschillende niveaus wanneer thema's zoals pensioenen en pensioenrechten worden besproken.

sp.a

AKKOORD

sp.a zal op federaal niveau de negatieve beslissingen van de huidige Vlaamse regering inzake pensioenen terugdraaien.

COC

De Vlaamse Regering wil het onderwijsberoep opnieuw aantrekkelijker maken. Voor COC hangt de aantrekkelijkheid van een beroep ook samen met een correcte verloning. Het stelselmatig opschuiven van de pensioenleeftijd door federale ingrepen (strengere leeftijds- en loopbaanvoorwaarden, wijzigingen verhogingscoëfficiënt, afbouw diplomabonificatie) en een lager pensioenbedrag (lagere referentewedde, afschaffing gratis diplomabonificatie) betekenen een afbouw van die correcte verloning, waarvan het pensioen een onderdeel is. COC wil dat de Vlaamse Regering op zijn minst het geleden verlies compenseert, zowel financieel als inzake concrete maatregelen voor werkbaar werk.

Stelling 16: De mechanismen van automatische indexering en perequatie van onderwijswedde en -pensioen moeten behouden blijven.

CD&V

AKKOORD

CD&V wil de automatische indexering behouden. Zo blijven de lonen, uitkeringen en vervangingsinkomens gevrijwaard van koopkrachtverlies en is iedere burger zeker van deze verhoging. Een afschaffing van de index en enkel onderhandelingen op sector- of ondernemingsniveau, zoals sommigen voorstellen, zijn ten nadele van de werknemers in sectoren met minder middelen of met een beperkte werknemersvertegenwoordiging.

GROEN

AKKOORD

Hoeft geen verdere toelichting.

N-VA

AKKOORD

We behouden de automatische indexering van alle rustpensioenen, opdat zij de inflatie volgen en dus automatisch aangepast worden aan de stijgende levensduurte. De perequatie schorten we op tot het moment dat het minimumpensioen zelfstandigen/werknemers het niveau van het minimumpensioen van een ambtenaar bereikt. Vanaf dan wordt de welvaartsenveloppe gebruikt om de minimumpensioenen van alle stelsels welvaartsvast te maken.

Open VLD

AKKOORD

De automatische indexering zorgt ervoor dat de lonen stijgen met de levensduurte. Dat willen we graag zo behouden.

sp.a

AKKOORD

We maken het beroep van leerkracht niet aantrekkelijker door de competitiviteit ervan te ondergraven.

COC

De pensioenen van de overheidssector kennen een automatische verhoging via het systeem van de perequatie. Daardoor evolueren de pensioenen van ambtenaren automatisch mee met de salarissen van de actieve personeelsleden. Dat maakt het principe van het uitgesteld loon voor statutairen in de openbare sector heel concreet. Daarnaast is er ook de indexkoppeling die ervoor zorgt dat, wanneer

de spilindex overschreden wordt, ook de pensioenen verhoogd worden. De automatische perequatie en het indexeringsmechanisme houden de koopkracht van de overheidspensioenen op peil. Aangezien de verloning in onderwijs voor COC heel duidelijk bestaat uit een ondeelbaar geheel van wedde en pensioen, moeten beide mechanismen behouden blijven.

Algemene vraag: Als de volgende minister van Onderwijs tot uw partij behoort, welke andere accenten zou die dan leggen in vergelijking met de afgelopen legislatuur. Waarom?

CD&V

Natuurlijk vertrekken we vanuit alle sporen die we deze legislatuur getrokken hebben.

Prioriteiten:

- Samen inzetten op het monitoren van de kwaliteit van het onderwijs en zo werken aan meer kwaliteitsvol onderwijs in Vlaanderen
- Realiseren van een begeleidingsdecreet dat alle ondersteuning vat die we in de scholen inzetten voor kinderen met extra zorgvragen. We willen dat de geboden ondersteuning snel en efficiënt op de klasvloer voelbaar is voor leerling en leerkracht.
- Versterken basisonderwijs door bijvoorbeeld meer middelen te voorzien en de achterstand in werkingsmiddelen kleuteronderwijs weg te werken
- Uitrollen modernisering secundair onderwijs
- Inzetten op de leraar: én het tekort wegwerken, blijven inzetten op startende leerkrachten (aanvangsbegeleiding, lerarenplatforms) en maatregelen nemen voor een aantrekkelijke loopbaan
- Investeren in scholenbouw (nieuwbouw en renovatie)

GROEN

1. De kwaliteit van een onderwijssysteem staat of valt met de kwaliteit van onze leerkrachten. De lerarenjob aantrekkelijk maken is de belangrijkste onderwijswerf. Leraars krijgen een haalbaar takenpakket, meer doorgroeimogelijkheden en meer begeleiding op maat.
2. Beter nog dan de sociale ongelijkheid op latere leeftijd dicht te rijden, kiezen we er resoluut voor om te investeren in jonge kinderen. Meer geld voor kinderopvang, opvoedingsondersteuning en het basisonderwijs zijn een kwestie van gezond verstand.
3. Cruciaal is een succesvolle implementatie van het M-decreet. Extra ondersteuning en samenwerking tussen scholen moet de basis leggen voor een beter geplande en gefaseerde doorstroming van de leerlingen van het buitengewoon naar het gewoon onderwijs.
4. We willen diversiteit naar de kern van het onderwijsbeleid brengen. Omgaan met verschillen tussen leerlingen (talenten, interesses, beperkingen, achtergrond en afkomst ...) zetten we centraal in de opleiding en nascholing van leerkrachten. Het moet in de scholen de focus van meer diverse teams van leerkrachten zijn. Een positieve omgang met diversiteit resulteert in een open en veilig klasklimaat en in meer welbevinden van alle leerlingen.

N-VA

De N-VA wil dat de kern van onderwijs opnieuw wordt gezet op leerwinst bereiken bij leerlingen door lesgeven – in al zijn vormen – opnieuw centraal te zetten en dat leerkrachten zich daarvoor kunnen inzetten. De N-VA wil ervoor ijveren dat leerkrachten opnieuw worden ingezet en gewaardeerd voor het streven naar excellentie, in de zin van het maximale uit elke leerling halen. Leerkrachten – want zij doen – dienen voldoende betrokken te worden bij het beleid, ook het lokale beleid.

De N-VA wil dat de ondersteuning effectief in de klas en in de scholen plaatsvindt en dat dit ook zo door leerkrachten wordt ervaren in de toekomst.

De N-VA vindt het ook belangrijk dat we het adagium 'Gewoon onderwijs als het kan, buitengewoon als het nodig is' blijven waarmaken.

Ten slotte wil de N-VA geëxperimenteer met allerlei pedagogische adviezen zoals schrappen van examens en evaluaties met punten vermijden en onderwijstrust brengen.

Open VLD

Open Vld zal de klemtonen leggen bij een opwaardering van het basisonderwijs, met bijzondere aandacht voor het kleuteronderwijs. Meertaligheid is een troef die via taalonderwijs en CLIL nog te weinig wordt uitgespeeld: ook daar hebben we aandacht voor. In het secundair onderwijs zetten we volop in op dual leren, ook in ASO-richtingen, en waarbij we die lijn ook willen doortrekken naar het hoger en het volwassenonderwijs. In het hoger onderwijs willen we zuurstof voorzien aan de hogescholen en maatregelen nemen om de studieduurverlenging tegen te gaan. De drempels tot ieder onderwijsniveau blijven laag, de kwaliteit hoog.

We willen er ook voor zorgen dat scholen voldoende kunnen inspelen op de noden van hun school. Hiervoor hebben we schoolleiders nodig die de nodige competenties en tijd hebben om een beleid uit te werken en uit te voeren.

We willen de focus in het onderwijs opnieuw leggen op lesgeven. Minder paperassen, structuren en controles, maar in de plaats meer vertrouwen en vakmanschap.

sp.a

sp.a zou in de regering eindelijk een degelijk lerarenloopbaanpact faciliteren met focus op jobzekerheid voor starters én zij-instromers, vermindering van de planlast en een schoolopdracht van 38 uur per week.

Daarnaast extra aandacht voor beheersing van schoolkosten in plaats van de explosie ervan in de huidige legislatuur. In het basisonderwijs zijn extra investeringen nodig in plaats van de besparingen van de huidige minister. In het algemeen streeft sp.a een hoger ambitieniveau na voor ons onderwijs zonder de focus op gelijke onderwijskansen te verliezen.